

señala

centre cultural de sencelles - associació de premsa forana de mallorca - núm. 50 - juny-agost - 350 pta.

C/. Sant Joan, 32 - Tel.: 87 05 83
BINIALI - SENCELLES - Mallorca

DILLUNS
TANCAT

especialitat en carns al forn de llenya i en cuina casolana
servici de banquetes i menú diari de dimarts a divendres
s'agraeix telefonar per reservar taula

CASE

PERE CIRER VERD

Serveri Tècnic
Movil 908 63 00 91

GESTIMOTOR

C/. Licorers, Solar 176 - B - 3
Pol. Industrial Marratxí
Mallorca - Balears

Distribuïdor oficial Case Poclain

Editorial

ENTRE LA JOIA I LA IMPOTÈNCIA

Si retrocedim cap enrera ens trobam que a l'editorial de la revista nº 25, cap al final, deia així: "*seguim funcionant com una activitat pública, oberta a tothom i per a tothom i, amb un poc de sort i si Déu ho vol, qualche dia se n'hauran fet 25 més*". Per tots nosaltres és una gran satisfacció haver agafat el relleu que ens passaren i aconseguir arribar a l'objectiu: el número 50 de Sa Sella. Un número molt especial, no trobau?

Per tant hem d'estar plens de joia i alegria per haver pogut realitzar "un somni" que es va formar ara fa 25 números sense saber si realment s'arribaria a complir. Malgrat tot, aquesta alegria s'ha vist una mica truncada, ja que, quan estàvem a punt d'acabar la revista ens donaren la fatídica notícia: han assassinat a Miguel Ángel Blanco. Se us ha quedat mai la cara de beneit?, a nosaltres sí; em trobava impotent davant el succés, em recorria per dins el cos una ràbia que no pots contenir, i tot perquè? Perquè unes persones, si és així es poden anomenar, volien aconseguir un objectiu i qualcú ho havia de pagar si no s'arribava a complir i cercaren a una persona senzilla, anònima amb ganes viure i mirar cap endavant, amb uns somnis per complir; però ells, ho varen impedir.

Però l'objectiu que aconseguiren els assassins no són els mateixos que hem aconseguit a Sa Sella ja que ells varen emprar la violència i nosaltres durant 50 revistes hem utilitzat les paraules, les fotografies i la llibertat d'expressió, llibertat a dir i escriure el que pensàvem i això ningú ha pogut ni ens podrà negar a que ho seguint fent.

Vet aquí el nostre particular record per en Miguel Ángel Blanco, assassinat per ETA el passat 12 de juliol.

La Redacció.

Guillem Zuàzaga Llabrés

Jordi Zuàzaga Llabrés

Equip de Redacció (ordre alfabètic):

Xisca Cirer Cirer
Joana Ferragut Fiol
Joan Bosco Florit Horrach
Joan Florit Salas
Tomeu Morro Oliver
Guillem Mut Llabrés

Col.laboradors (ordre alfabètic):

Miquel Amorós Montserrat
Barramot
Antoni Florit Florit
Margalida Llabrés Fiol
Jordi Llabrés Sans
Miranda Miret
Josep Ramis Ferrer
Es Rossinyol de Primavera
Sebastià Siquier i Ramis
Neus Vallés Perelló

Nota de la Redacció: Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels propis autors.

Revista Sa Sella
C/ Església, 3
CP 07140 Sencelles - Mallorca
E-Mail: xeremier@arrakis.es
TONIFF@balearcom.es

Portada: Placeta de Sant Ferran de Biniali.

Dipòsit legal: PM 400-89.
Edita: Centre Cultural de Sencelles (1974) des de 1983.

Imprimeix: Tirrena SA
Carrer J. Gris
Tel. 555212 Manacor

Qui dies passa, anys empeny !

La foto antiga d'avui està estreta del llibre de Carme Fernández "Llorenç Maria Duran i Coli" de l'ICE de la Universitat de les Illes Balears. Es tracta d'un grup de nins de l'escola pública de Sencelles de l'any 30 del carrer des Jardins 2. Malauradament no saben la identitat de cap d'aquests al·lots que estan asseguts aprenent amb els jocs Decroly, tot un mètode revolucionari per aquella època !.

La foto moderna està feta a mitjan del curs 96-97 per Jordi Zuàzaga Llabrés. D'aquests nins sencellers si que en saben els noms, d'esquerra a dreta: Dolça Vich, Josep Gunnar Horrach, Llorenç, Fernando, Biel de can Carrina, Tomeu Domenge, Yaiza i Joana Maria de can Cota.

Joan Florit Horrach

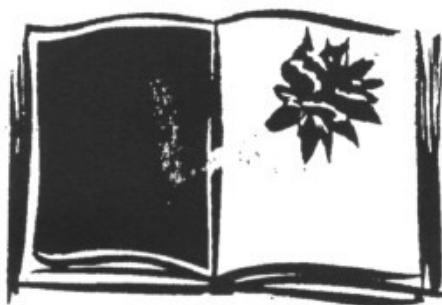

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA
- Centre Coordinador -

Fes Cultura,
Vine a la Biblioteca

C/ Antoni Maura, 5

**BIBLIOTEQUES
MUNICIPALS**

**Consell Insular
de Mallorca**

Plaça Km. 0

Segueix de l'anterior número.

El següent camí a l'esquerra que trobam és el camí de l'Alzinar, una via fora asfaltar que passa entre xaletets, horts abandonats com el de cas Capità, restes de vinyes i camps amb pastures.

L'absència de pedres bones per poder fer parets és suplida per les bardisses de lledoner, ametllers i garrovers que separen les finques. Les vistes sobre la serralada de Tramuntana són vertaderament magnífiques i als peus hi podem distingir clarament Selva, Mancor de la Vall, Inca, Lloseta, etc.

Trobarem dos camins de terra a la dreta que no hem d'agafar ja que només menen a xalets de nova construcció.

El terreny és pedregós i relativament pla, només hi ha suaus turons passant per ses Granates i molt a prop de cas Brusquer. Hi ha moltes casetes esbucades, d'un sol aiguavés però sempre orientades cap al sud.

Enrevoltant una caseta amb un redol d'alzines arribam al terme de Binissalem que ens dona la benvinguda amb un claper de pedres i amb una nau industrial feresta. A partir d'aquí trobam modernes plantacions de vinyes i dos camins a l'esquerra que no hem de seguir ja que només condueixen a finques. Hem de continuar pel camí dret de bolls que acaba entre unes finques d'ametllers joves fins a desembarcar al camí de Muro.

Agafant el camí de Muro cap a l'esquerra veim que és ample i amb un asfaltar ben nou

des que hi passa per davall la canonada de l'aigua de sa Marineta.

Aquestes terres properes a Biniagual, un llogaret dependent del municipi de Binissalem, estan plenes d'ovelles pasturant dins tanques separades per xipressos.

Arribant a Biniagual trobarem una bifurcació d'una variant construïda sobre el camí de Muro perquè els cotxes no travessin el llogaret. Biniagual és una cruïlla travessada pels camins de Sencelles a Binissalem i el de Muro. La seva relació amb Sencelles, per la proximitat, és tan estreta que molts de pics diaris i fins

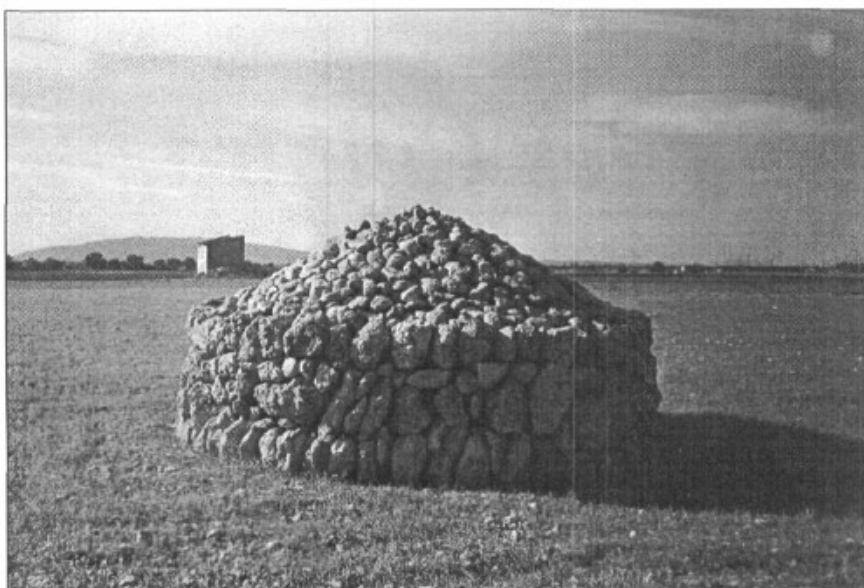
i tot documents para-oficials, com el fulletó turístic editat per la Mancomunitat Pla de Mallorca, ho inclouen com a part del nostre terme.

Tot el poble és propietat de la família alema-

nya Graft (amos del Port de Portals, de Bricogar, entre d'altres negocis) i darrerament s'hi han gastat molt de doblers en obres: variant, jardins, empedrat dels carrers, obres d'embelliment; Aquesta situació de predomini ha fet que es creassin problemes de convivència amb altres famílies biniagualeres dels afores per les festes patronals, per l'excessiu consum d'aigua de la gespa, dels brolladors o per l'aire andalús postís que se li ha donat a qualche casa restaurada amb ferros artístics a la finestra i cossiols, falsos escuts, jardineres, etc.

La petita capella de Biniagual està dedicada a Sant Gall i des de fa pocs mesos compta amb un rellotge a la façana.

Continuarà al proper número.

El GOB de Sencelles Informa

Amb el lema "*Primer la costa, ara l'interior*" el passat 21 de juny a Sineu va tenir lloc una concentració (organitzada pel G.O.B.) per poder manifestar el desacord de la "Llei del sòl rústic" elaborada pel Govern Balear. Aquesta nova llei permet edificar unes 150.000 cases més.

pressant el desacord comú. També mostrà el seu descontent el president de l'Associació de pagesos. Però va haver de ser un senyor estranger, de nom molt estrany que ens va dir el molt que hem d'estimar la nostra terra.

Per acabar la vetllada va ser a base de bona música gràcies als grups

En aquesta trobada s'hi feren present un munt de persones conegudes, com ara: Pere Sampol, secretari general del P.S.M., alguns doctors de la UIB, i totes aquelles persones que creuen i veuen que Mallorca ja està prou explotada i que encara es vol destruir més.

"Coanegra" i "Al-Mayurca".

I és que ara que ja no tenim costa, també ens hem de quedar sense interior?. Però tot depèn de cada un de nosaltres de permetre de quedar-nos sense història.

A més en Biel Mesquida llegí un manifest ex-

G.O.B. de Sencelles

Deu Anys de Vida

Fa onze anys que podem llegir a les pàgines del número 7 de Sa Sella corresponent a les dates de les festes de Santa Àgueda de 1986 un reportatge sobre Ràdio Independent de Sencelles que feia les emissions al 91 del dial de la freqüència modulada. Aquest número 7 de la revista Sa Sella havia sortit al carrer després de que hagués passat un any des de la sortida del número 6 al març de 1985. El següent número s'estorbarà encara més a sortir a la llum, ja que el número 8 no sortirà fins al mes de maig de 1988, més de dos anys després. Sa Sella Deu Anys

EA

ELECTRICA ARROM
INSTALACIONES Y LINEAS ELECTRICAS

Guillermo Arrom Villalonga

C/. Ramon Llull, 9
Tel. 59 12 29

07140 SENCELLES (Mallorca)

PUB

sencelles

c/ Constitució, 10

Sa Campana

Notícies Fresques

Pes mes de juny va començar a sortir per un diari de Ciutat una col·lecció d'imatges des pobles des del cel. Quan surti Sencelles vos ne dureu un retgiro quan voreu un crussado màgic de plaitets de 10 metros just devora es campanar. Ja en parlarem!

Per si no vos haviu cregut lo que vos vaig contar un dia sobre ets aparcaments de Beniali, teniu sa prova de lo terrossets que som amb un retrato.

Retir lo que vaig dir des camp de golf de sa Plaça Nova. Més aviat que de quatres varen

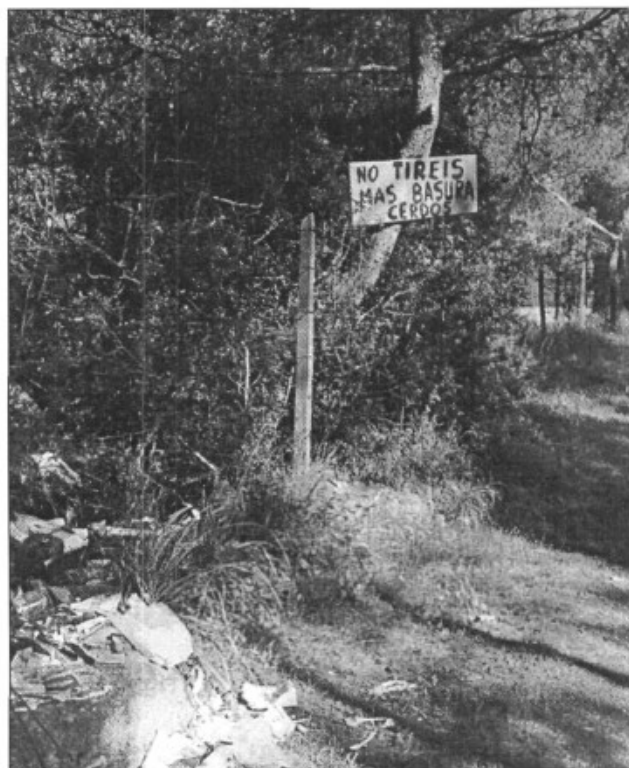
anar a tapar
s a
garingola
que havia
deixat
s'abre
rebassat. I
és que som
més poc
deportistes!

A finals
de juny, en
es tabló
d'anuncis
de sa Plaça

encara hi havia es pasquí de sa rueta des darrers dies. De febrer a juny...vaja efícaç. Ja sabíem que per devers sa casa de la vila s'hi feien moltes de fresses però lo que no sabíem es que en fessin tanta propaganda a cara alta.

Hi ha gent que se posa níviosa en veure que a ses voreres des camins s'umpl de brutor sense que ningú no faci res per arreglar-ho i si no mirau que penjaren a n'es camí de Morelló. Més clar aigò.

En Barramot.

OSCA Y CIRER S.A.L.

Tel. 59 15 40
C/. Jardines, 26 - SENCELLES

REPARACION DE TODA CLASE MAQUINARIA AGRICOLA

Persianas Mallorquinas de Seguridad - Metálicas y en aluminio
Puertas Basculantes - Metálicas o forradas en madera
Barreras y Rejas (Artísticas) o Simples
Estrujadoras y Prensas de Uva
Remolques - Toda la gama
Molinos de Pienso - Toda la gama
Compresores a tracción tractor
Venta de Aceite hidráulico y automoción
Venta de hilo para empacadoras

Començàrem amb un 0, i després vengué el número I, i el II, el III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XX, XXI, XXII, XXIII, XXIV, XXV, XXVI, XXVII, XXVIII, XXIX, XXX, XXXI, XXXII, XXXIII, XXXIV, XXXV, XXXVI, XXXVII, XXXVIII, XXXIX, XL, XLI, XLII, XLIII, XLIV, XLV, XLVI, XLVII, XLVIII, XLIX... i avui ja hem arribat a l'L. Qui ho hagués hagut de dir !

Molts d'anys Sa Sella número 50.

Festes d'Agost de 1910

No heu tengut mai curiositat per veure saber què feien els sencellers fa cent anys ? No vos ha passat mai pel cap poder observar per un foradí què feien els nostres repadrins ? Bé idò si llegiu aquest article sabreu què va passar amb les mogudes festes de la Mare de d'Agost de l'any 1910.

Resulta que arribaren les festes i l'Ajuntament no va tenir doblers per fer festa. El poble s'indignà i el jovent decidí fer festa pel seu compte. És un relat original, autèntic i vertader.

Es tracta de la pàgina corresponent al mes d'agost de 1910 del diari personal que duia Antoni Florit Llabrés de can Cota.

No està traduït ni retocat perquè pogueu assaborir, en la seva salsa, aquesta pàgina de la nostra història contada per un dels mateixos protagonistes. Veureu que està escrit en un castellà una mica macarrònic i ple de faltes, que no s'han corregit per no llevar autenticitat a aquest graciós document històric. Supós que ho entendreu tot, no és difícil suposar què significa qualque paraula amputada.

"Dia 14 Por se el sabado ó sea la vispera del Asuncion de Nuestra Señora. Como costumbre de todos los años de la ravela y mas que costa empresupuesto de consumos el Sr. Alcalde no teni nada por la revela y no se izo nada de fuegos ni música en una palabra nada mas que luces encendidas y cadafal preparado, y en vista que no se azia nada el pueblo se alarmo y varios jovenes sacaron una *niondera* -(a l'original no s'entén)- en unas cuantas letras y el alcalde y la pareja de Civile dequitaron y la escondieron en la sala.

Dia 15 el dia de Asunción de Nuestra Señora por la mañana a lo ficio asistieron las obreras que se decia que abian renunciado al cargo porque no abian echo nada el sabado, pero no buscaron las taulas y por la tarde habi carreras de hombres y caballos y por la noche habi baile

estilo del pais y ademas fuegos artificiales y eso seizo porque el alcalde tenia miedo que el pueblo no se alarmase y que no reclamase este dinero que costa empresupuesto de consumos por la fiesta. Y este dia por medio dia abi unos cuanto jovenes que se reunieron y acordaron que en vista que el ayuntamiento no se aze fiesta nosotros por darle la vergüenza aemos una y asi lo acordaron y a habi que depositaron dinero y asi lo azieron que por ultimo señalaron el dia de la fiesta que era el dia 28 del corriente mes.

Dia 28 Domingo en este pueblo seizo una estreordinaria fiesta la joventu y casados de este pueblo la fiesta consisti á las tres y media carreras de hombres y caballos y a de las de cabayos abi premios en metalicos y a las cuatro y media llegada de la musica del rejimiento y una manda de cornetas que se paseo por las calles del pueblo tocando bonitos pasos dobles y á las seis baile estilo del pais y á las nueve á soplar se marcharon y a las diez y media otra vez tocadas de musicas y luego rodellas de fuegos artificiales y mas tarde se bailaron un bolero y despues bailaron una madurca osea baile de (farrat) de dicimos y no quesieron que bailasen mas y por ultimo á las dos una traga y la musica se marchó á tocar un poco á can grau y á dormir y el dia sigiente 29 á las seis y media los cornetas se marcharon por las calles y tocando diana y se reunieron los musicos y tocaron un poco y a las siete se marcharon tocando afin de esperar el tren á Santa Eugenia a la estación"

Gràcies a la seva filla, Maria Florit Llabrés de can Cota, tots podem somriure amb aquestes festes de la Mare de Déu de fa 90 anys. El diari d'Antoni Florit té moltes d'altres curiositats sobre la vida quotidiana de Sencelles que poc a poc anirem publicant, ja que val la pena per l'autenticitat i la frescor que donen sobre el nostre passat comú.

JFH

ES NYARRO SENCELLER

GOVERN MUNICIPAL (N'HI HA)

PP = (BREGUES DE MOIXOS).

80 MILIONS

REGIDOR DE CULTURA

(HAN VOLAT)

(I AIXÒ, QUÈ ÉS?).

SENCELLES

SENY

(NO N'HAN TENGUT MAI).

QUIN DOI

DOBLERS, DOBLERS, I RES MÉS.

RELLAMPS!!!!...

Es Rossinyol de Primavera

.....

S'Encelles, m'unicipi p'ilot ?

Els Ramis d'Ayreflor

La noble família dels Ramis d'Ayreflor, ha ocupat un destacable i prestigiós lloc dins l'estament aristocràtic de la Vila de Sencelles, a més de tenir una constant unió amb la història de la nostra Parròquia de Sant Pere, l'ornamentació de llur temple major i dignificació del culte que se celebra en ell.

Esbrinar i estudiar, ara, els orígens històrics d'aquesta família, no és competència que ens ha d'ocupar a nosaltres, però si, ens brinda-rem l'oportunitat de traçar un esquema que ens ajudi a situar-nos dins el context històric i familiar.

L'any 1229, quan el rei Don Jaume I, Rei d'Aragó, Comte de Barcelona i Urgell, i Senyor de Montpeller, entrà victoriós a la terra mallorquina per tal de conquerir-la, l'acompanyaven entre els cavallers, magnats i quants li ajudaren en tant excelsa empresa, el Sr. D. Berenguer de Ramis que s'havia casat amb Dna. Elisabet de Montsó. Aquest matrimoni de fundadors dels Ramis a les noves terres catalanes i cristianes de Mallorca, s'establiren a la vila de Muro. Un descendent d'aquesta casa, D. Jaume Ramis, després de jurar obediència i homenatge al Rei D. Alfons III d'Aragó, l'any 1248 va esser elevat a títol de Diputat per al lloc de Banyalbufar.

En el s. XIV, la família dels Ramis, va passar a residir a Sencelles, on D. Joan Ramis i Sunyer (1330-1407) fou Batle Reial de la Universitat sencellera, l'any 1405. El seu fill D. Ponç Joan Ramis i Ballester, casat amb Dna. Valença Safont, comprà el predi de l'Alqueria d'Estarà de Cascanar. El seu fill fou D. Joan Ramis de Cascanar i el seu nét D. Rafel Ramis de Cascanar. El besnét de l'esmentat D. Ponç Joan

Ramis i Ballester fou D. Miquel Ramis i Gili (1476-1540), dit d'Ayreflor; el primer d'una nissaga, que segons em contà la Sra. Ramis d'Ayreflor, durà catorze generacions que el primogènit nomia Miquel Ramis; persona, prou reconeguda dins el sistema polític de llavors, en ostentar els càrrecs de jurat, mostassaf i conseller, el qual l'any 1517 va capbrevar la propietat de Cascanar, i adquirí en domini útil l'Alqueria Ayreflor del Cavaller D. Salvador Sureda i d'aquí, que la família Ramis d'Ayreflor va

succeir en el s. XVI a la de Ramis de Cascanar amb tots els vincles i propietats.

El primogènit d'aquesta branca, D. Miquel Ramis d'Ayreflor i Pou de Moreyó (1499-1550), fou el primer que amb el dret de gravamen de llinatges i armes, va unir al cognom de Ramis el nom del terme d'Ayreflor. El seu nét, D. Miquel Ramis d'Ayreflor i Fornari (1551-1627), fou qui adquirí definitivament el domini directe d'Ayreflor, a la Sra. Elionor, Vda. de Nicolau Brossa; i de llavors ençà

la possessió d'Ayreflor sempre ha estat propietat d'aquesta noble família, que l'ha mantinguda i encara avui la mantén, gràcies a Déu.

L'arbre geneològic de la família Ramis d'Ayreflor, resulta força complicat i embullós, si atenem al que hem esmentat abans, de la repetició de la nomenclatura, per catorzena vegada del primogènit de cada generació, i a més, tres d'ells, tenien com a segon llinatge el d'una altra noble família mallorquina, pertanyent a la Casa dels Excel·lentíssims Srs. Comtes de Santa Maria de Formiguera, els Ferrer de Sant Jordi.

Continuarà al número següent.

Jordi Llabrés Sans

Guia de viatges : Sencelles l'any 1841

"El viatger no troba la sumptuositat, magnificència en els carrers com havia trobat a Binissalem així com tampoc el caràcter franc dels binissalemers encara que la senzillesa i la bona fe fan els sencellers molt apreciats i si són reservats, ha d'atribuir-se a la poca concurrència dels forasters.

Anant per uns carrers estrets quan les campanes toquen perquè la gent vagi a Missa Major i com que no hi havia res més que fer, el viatger va a l'Església i troba que la nau principal és reduïda perquè hi cabien 2.354 ànimes. L'Església està neta i el seu altar major és de molt bon gust, en el que es veu la imatge de Sant Pere assegut a una poltrona, revestit amb els ornaments pontificals.

L'any 1248 ja estava aquesta església dedicada al Príncep dels Apòstols quan encara no tenia el títol de Vila.

Les troballes de moltes medalles romanes dins del seu terme indica que els seus paratges no eren deserts en temps de la república i l'imperi.

Si Inca fou l'antiga Cunicí, el terreny de Sencelles entraria dins la seva demarcació, a la que està unida encara quan Jaume I va conquerir l'Illa.

Quan es va fer el repartiment, alguns anys després es donaren unes quarterades de terra als homes del Camp de Tarragona dels quals es creu que foren els fundadors de la Vila.

Després de Selva és Sencelles la vila que té més llogarets; passam a visitar-los brindats per l'excel·lència dels seus camps.

Biniali que pels moros era Allut Abenali, després de la conquesta li dona el Rei a D. Carros 3 jovades. Segons Binimelis el 1595 ja es cita aquest lloc dient que era una petita població.

Actualment, 1841, consta de 466 ànimes i per l'espiritualitat d'elles, el Sr. D. Bernat Nadal bisbe de la diòcesi, ordenà que l'església que feren els binialers, baix la invocació de S. Cristòfol, es posàs una pica de baptisme i un

vicari que estava dotat dels rèdits dels capellans de Sencelles.

Costitx és una altra població de 1.152 veïns i té la seva església amb Sacraments dedicada a Nostra Senyora.

Jornets té 46 veïns amb una capella dedicada a Sant Josep.

Biniferri té 4 veïns.

Escanar, situat al S.E. té 9 veïns.

Ruberts té 6 veïns i un oratori dedicat a Nostra Senyora del Carme.

Nota: Ignoram la manera com es formà el Padró però hi ha molts motius per dubtar de la seva exactitud.

Don Juan Dameto a la seva Història de Mallorca diu que el 1631 tenia 150 veïns, i d'un estat que es formà el 1784 que va imprès per apèndix a les Memorias de la Sociedad Económica de Mallorca, consta: que la vila de Sencelles tenia aquell any 795 veïns, 1.340 homes, 1.364 dones i 659 pàrvuls, que en total donen 3.363.

A un altre estat publicat l'any 1834 es diu que Sencelles tenia 838 veïns o 3.752 ànimes".

Sebastià Siquier i Ramis.

Olleria Ca'n Bernadí

C/ Cals Ollers, 5

Pòrtol

Fabricació de tota casta de ceràmica pel foc, forn, siurells, decoració i jardineria.

Tel. 797898 - 602819

Bruixeries: "Ànimes"

Existeix igualment un altre tipus d'ànimes molt característiques: els esperits de moros.

Els sarraïns quedaren en la memòria com la part obscura de la història, el passat remot, i per tant allà on hi havia alguna cosa ancestral o misteriosa tenia que veure amb els moros. No era estrany, per tant, que els seus fantasmes guaitassin de tant en tant. Vegem ara dos d'aquests casos.

En ple nucli urbà de Palma, i donant nom a tota una barriada, Son Armadans. Durant anys, aquesta "possessió" ha estat solament habitada per moixos, que recorrien els seus jardins plens de brossa.

Quan escric això, han col·locat un cartell anunciant la construcció d'uns xalets adossats, el que suposarà sense dubte importants modificacions de l'estatus sobrenatural en un futur pròxim.

Des del carrer Alférez Cerdà, poc abans d'arribar a Fray Junipero Serra, es veuen els murs del jardí. Palmebres i arbre que cobreixen a mitges la silueta de la seva doble torre; de planta quadrada amb una altra circular adossada a la mateixa paret. Presentava tot aquesta temps els clàssics signes de les cases abandonades: herbes baixes per tots els cantons, columnes tombades a l'entrada, finestres obertes i cegues.

La casa de Son Armadans consta de dos cossos. El més antic, com les dues torres, degué ser el nucli primitiu de la "possessió", servint de defensa contra les invasions pirates que amenaçaven a aquesta part dels extramurs de Palma: ametllers, boscos i torrents avui esborrats per la ciutat.

Les querelles entre les famílies d'Armadans i Espanyols varen ser famoses, i diu la llegenda que en

el curs de les mateixes es dugué una terrible venjança en la mateixa casa. Un esclau moro que vivia en ella fou subornat perquè matàs al petit primogènit dels Armadans. A canvi se li va prometre, segurament, la llibertat.

Efectivament, una nit el moro va entrar a la habitació del nin i, l'agafà entre els seus braços, va pujar a aquella torre que avui encara s'aixeca amb gallardia i, sense remordiments, el va tirar al buit. Malgrat tot, no aconseguí el seu premi ja que fou

descobert i atroçment executat.

Diuen que algunes nit de lluna, i malgrat que està enmig de la ciutat, es pot veure una estranya claredat a dalt de la torre de Son Armadans. És el moro assassinat, condemnat a contemplar des del lloc de crim la anhelada llibertat que volgué aconseguir a canvi de la vida del petit.

Una altra història que ens posa en aquest terreny de les contradiccions ens parla del fantasma del rei moro que surt a Son Porro, a prop de La Real, a poca distància de Palma. El curiós és que avui, dita "possessió" és un restaurant. No obstant, això no impedeix que en el jardí de la finca es produeixin fets

estranyos, sobre tot les nit de lluna. S'escolten renous, es veuen llums, i es "sent" aquell neguit dels llocs màgics.

Diuen que precisament en aquest lloc, s'enfrontaren el rei en Jaume i el rei moro de Madina Mayurka. Naturalment, de la batalla en va sortir derrotat el segon, que morí i fou enterrat davall d'un dels gran arbres que ja cobrien aquest hort.

Hi ha qui afirma, inclús, que en els aniversaris dels fets s'escolten de matinada renous metàl·lics, com un entretopar d'espases. L'espectre del rei moro reviu així el seu darrer combat.

Miguel Amorós Monserrat

CARTA: DEU ANYS D'ES JONC.

S'agrupació "Es Junc" neix, com tots sabeu, arrel de la posada en marxa, per part de l'ajuntament, d'una escola de ball. L'any 1987 sorgeix aquesta agrupació "Es Junc" de Sencelles. Per tant aquest any 1987 celebrem el X aniversari.

Els objectius principals són:

- Difondre la nostra cultura
- Sentir plaer mentre es balla, es canta o es sona.

Vist ara, als 10 anys de la seva fundació, si haguéssim de fer una avaluació d'aquests objectius, podem afirmar que els hem aconseguit amb un grau de consecució ben alt. Mai serà amb un cent per cent perquè to és millorable.

Hem difós la nostra cultura, primer de tot dins el nostre poble, participant en tot el que ha estat possible, i arreu de l'illa de Mallorca: Biniali, Ruberts, Jornets, Lloret, Inca, Palma... a diversos hotels de la nostra illa. Però també hem

donat a conèixer-los a altres indrets: Menorca, Galícia, Múrcia i Portugal. I podem assegurar que fora de la nostra illa, on hem estat, hem deixat ben alt el nom de Sencelles i en particular el de Mallorca en general.

Hem sentit plaer mentres ballam, sonam o cantam perquè si no fos així no haguéssim celebrat aquest X aniversari. Això és la prova més essencial.

Per tant sencellers, "Es Junc" vos convida a participar i gaudir a la nostra festa que volem celebrar dia 9 d'agost al polisportiu, i a visitar l'exposició que farem a la sala de juntes del Casa de Cultura damunt indumentària antiga.

Ara bé, "Es Junc" us fa una cridada a tots dient-vos que una entitat cultural com aquesta, que actualment compta amb 85 membres necessita de la vostra ajuda, col·laborant, participant i animant perquè "Es Junc" de Sencelles no es perdi.

"Es Junc" de Sencelles.

X Aniversari de la Agrupacio Folclòrica "es Junc"

Dissabte 9 d'agost a les 21'30 h. al polisportiu municipal de Sencelles

Actuaran:

"Es Junc"

Tabac de Pota

La Coral Sor Francinaina de Sencelles

Agrupació Folclòrica Charaviscas de Domaio (Galicia)

Noticiari

A mitjans del mes de maig el Cor Parroquial va realitzar una excursió al Puig Tomir. Fou una bona excusa per oblidar per uns moments els assajos i relaxar-se una mica.

Coincidint amb el dia de sa Fira, el Serobús, autobús que recorre els diferents pobles de Mallorca informant de les possibles malalties que afecten a la Sida, es va acostar fins a Sencelles.

Com cada any per sa Fira els components de l'equip de redacció de Sa Sella aprofitaren el dia per muntar una paradeta on tots els subscriptors pogueren anar a recollir la revista per estar ben informats.

El Grup d'Ornitologia Balear (GOB) del Pla organitzà una excursió a l'ermita de Bonany per preparar tota una sèrie d'activitats que es volen dur a terme en un espai de temps bastant curt.

Dia 18 de maig es produí un incident sobre l'espai aeri de Sencelles motivat per un parapent que va interferir la trajectòria d'un vol d'Aviaco.

Dins el programa de festes del Corpus a Palma, dia 31 de maig al Jardí del Bisbe, la Coral Sor Francinaina celebrà un concert juntament amb la Coral Euterpe i la Coral de Porreres.

La posada en marxa de la incineradora de Son Reus ha motivat que per l'any que ve el rebut de la taxa de fems de la Mancomunitat Pla de Mallorca pujarà escandalosament, per casa la recollida seran 5924 pta. i per transport i incineració 7450 pta.

Dia 24 i 25 de maig es varen celebrar a Sencelles les primeres comunions de la Parròquia de Sant Pere de Sencelles. A la fotografia els tenim a tots el dia de la processó del Corpus: Maria Magdalena Bibiloni, Victòria Garcias, Maria Antònia Cirer, Antònia de can

Calí, Jaume Garcias, Pere Marc Arrom i Joan Colom.

Arnau Comas (Club Ciclista Sencelles) es proclamà el passat dia 1 de juny campió absolut del XIII Trofeu Pla de Mallorca, demostrant el seu bon moment de forma. El Club Ciclista Sencelles obtingué el triomf a la classificació general per equips i alguns del corredors ocuparen les primeres posicions a la classificació general.

Dins les activitats programades per l'Ajun-

tament de Palma per celebrar les festes del Corpus, en Tomeu Mut oferí un concert d'orgue a l'església de Sant Jeroni interpretant peces de Bach, Pachelbel i Frescobaldi entre altres.

El primer diumenge de juny, dia 1, com és habitual l'associació AMIC es va reunir al Puig de Santa Magdalena a Inca per dinar plegats. Es va sortejar entre els assistents els treballs que els membres de l'associació havien realitzat.

Com ja és tradicional en el dia del Corpus, tots els nins i nines que enguany reberen la primera comunió, es reuniren tots junts en aquest dia tan assenyalat.

El carrer d'Antoni Maura s'ha vist afectat per la reforma que dur a terme l'empresa Telefònica per enterrar els "cables" que pengen de les nostres facanes.

A partir de l'any vinent els alumnes d'ESO de Santa Eugènia vendran a l'escola pública de ca'n Bril.

El passat dia 21 de juny, a Sineu, el GOB del Pla organitzà un concert per protestar contra les noves normes urbanístiques del sòl rural.

El mateix dia al barri de la Soledat de Palma, el grup Es Jonc participà en una ballada popular.

El Consell Insular de Mallorca ha concedit al municipi de Sencelles una subvenció que permetrà que es puguin realitzar les obres d'asfaltat del camí de Son Lluny, entre Son Roig i es Serral des Vent.

Dia 28 i 29 del mes de juny la parròquia de Sant Pere celebrà la festa en honor al seu patró.

La inversió que s'havia de fer a l'antic quarter de la Guàrdia Civil per convertir-lo en una central de reserves d'agroturisme perilla perquè l'ajuntament de Sencelles encara no ha fet

entrega de l'edifici al Govern Balear.

Coincidint amb aquesta festivitat, el Centre Cultural de Sencelles - Revista Sa Sella va re-

alitzà una exposició dedicada a les viles de Centcelles i Centelles al local de l'Obra.

Dia 5 de juliol es va celebrar un sopar al local de 3ª Edat per a totes aquelles persones que participaren a la trobada anomenada "gent gran en marxa".

Biniali celebrà dia 10 de juliol les festes en honor del seu patró Sant Cristòfol amb els típics actes de cada any: focs artificials, play-back, verbenes, etc

L'Ajuntament de Sencelles es va sensibilitzar amb la crida feta per tot l'estat espanyol en contra del terrorisme penjant un llaç blau a la façana de la casa de la vila.

Dia 14 de juliol al local de la 3ª Edat es va realitzar la periòdica recollida de sang.

Dia 16 de juliol, la Mare de Déu del Carme,

realitzà la periòdica recollida de sang.

Dia 16 de juliol, la Mare de Déu del Carme, Ruberts celebrà les seves festes que entre d'altres actes tradicionals comptaren amb l'actuació de l'Agrupació Folklòrica Es Jonc.

Dia 1 d'agost va començar la triada de música tradicional a la placeta de l'Obra.

Dia 17 d'agost, dins el programa de festes de la Mare de Déu d'agost hi haurà un concert de música clàssica a la Parròquia de Sant Pere, organitzat per la Fundació "La Caixa".

Agència de Selleters.

Què és Internet ?

Com serà la pàgina web de Sa Sella ?

Doncs direm que no buscarem un disseny d'allò més innovador però intentarem ésser el més bons en allò que serà dur una revista d'un poble del centre de l'illa de Mallorca, és a dir, dur l'actualitat cultural, social i, com no, la política del nostre poble a tot el món.

No serem els primers sencellers en estar-hi però intentarem ésser un poc l'oratge dels nous temps que corren per aquesta casa global que és el planeta terra i això no vol dir que estar "IN" sigui més bo que anar en carro o bicicleta, però el que és un fet que és que el món torna petit i la informació ens fa ésser més complets.

La pàgina serà un recull de tots els apar-

tats de què consta la revista, serà fàcil de manejar, amb un disseny molt nostre: la senyera per fons i el "logo" del centre estarà envoltat de tots els apartats que conté. Picant damunt cada apartat s'accedirà al contingut de dita secció, on hi podrem trobar arxius "midi" (de música) en el cas de la pàgina dedicada a dita cosa. També hi podrem trobar seccions en fotos, notícies d'actualitat i tampoc no hi faltaran enllaços amb les pàgines webs d'altres sencellers i també centellencs.

Crec que l'altre que falta, ho podran afegir els navegadors del ciber-espai després que en poques setmanes els facilitem la direcció web.

Toni Florit i Florit
e-mail : TONIFF balearkom.es

CAN BRIL NECESSITA ALMENYS 50 MILIONS

L'edifici de ses Escoles es troba en una situació de deteriorament i manca d'homologació amb la resta d'escoles de la xarxa del MEC (Ministeri d'Educació i Cultura) i de les escoles de Balears tan gran que haurem de demanar a Paco Lobatón: Quién sabe dónde?

On són aquests milions que ens fan falta...

Els ha de posar l'Ajuntament (Com a propietari)?

Els ha de posar el MEC, perquè és una escola?

Els ha de posar el Govern Balear perquè són a Balears?

Els ha de posar Madrid, Brussel·les, Washington, Moscou o Sicília?

Qui sap quants milions fan falta en realitat?

Quin informe tècnic fa falta per presupostar les reparacions...

Qui estigui capacitat per respondre tantes preguntes li demanam que ens doni una mà, perquè nosaltres tenim una certa intuïció però no estam segurs del tot i no volem ficar la pota.

Demanam a l'equip de redacció de SA SELLA que ens reservi un espai d'aquesta revista per publicar les pistes que els seus lectors ens puguin donar i posar-nos en el bon camí.

Manquen 910 dies per a l'any 2000.

Manquen 1.264 dies pel segle XXI.

Volem tenir unes escoles de finals de segle

XX amb la mirada al segle XXI.

CRONOLOGIA

(Aquesta cronologia és incompleta, qui disposi de més dades, que les faci arribar a SA SELLA, sortirà als següents nombres de la revista.... fins a l'any 2.000).

1935? Es construeixen SES ESCOLES a Sencelles.

1989 Instal·lació de calefacció central. La quantitat de mòduls de radiació és insuficient i queden aules sense calefacció. Pagat pel MEC: 2.000.000 Pta.

1990 Reparació de la instal·lació elèctrica. La instal·lació elèctrica continua molt defectuosa, fora de normativa i amb potència insuficient. Pagat pel MEC: 2.000.000 Pta.

1990 Finestres noves. Poc útils i incòmodes. Pagat pel MEC: 2.000.000 Pta.

1990 Banys nous. Les letrines són convertides en banys nous i homologats. Pagat pel MEC: 2.000.000 Pta.

1996. Reforma d'una aula: Preescolar 3. La resta de les onze aules estan com el dia de la inauguració, trespòl, sostres i electricitat... Pagat per l'Ajuntament? Pta.?

Pintura de dues façanes. Manquen les altres dues. Pagat per l'Ajuntament? Pta.?

Novembre 1996. A la sessió del consell escolar sortit de les darreres eleccions es tracta el problema de l'estat de l'edifici i de les instal·-

lacions i s'informa de la propera visita del Director Provincial del MEC. Que vol comprovar personalment les necessitats de l'escola.

Gener 1997. Visita fallida i ajornada "Sine die" del Director Provincial del MEC.

Març 1997. El Batle de Sencelles assisteix a la sessió del Consell Escolar i es compromet a l'elaboració d'un informe tècnic per part de l'arquitecte municipal, cal un diagnòstic de l'estat de l'edifici i de les instal·lacions per fer un pressupost... Se li demana que l'Ajuntament com a propietari, gestioni "a altes instàncies la demanda de recursos financers" per atendre les despeses de les obres. Se li demana que durant aquest estiu es facin les reparacions de conservació necessàries. Se li demana que abans de l'octubre s'instal·lin més mòduls de calefacció a les aules que no en tenen o que siguin insuficients. El batle ens demana una petició per escrit. La mateixa setmana són cursades les peticions (una del Director i una altra del representant de l'AMPA) al consell escolar.

Maig 1997: El President del Govern Balear visita SES ESCOLES amb motiu de la fira de Sencelles. I dona paraula al Director de resoldre el problema el més aviat possible. Entrevista de la premsa al Director denunciant la si-

tuació; es demana al MEC i a l'Ajuntament iniciatives per resoldre-la.

Juny 1997. L'AMPA demana resposta a l'Ajuntament.

Han passat 270 dies de l'anunci de la visita del Director Provincial del MEC.

Han passat 90 dies de la petició a l'Ajuntament.

Han passat 45 dies de la visita del President del Govern Balear.

Manquen 910 dies per l'any 2000.

Sencelles 25 de juny de 1997

NOTÍCIES URGENTS:

¡¡ALUMINOSI A SES ESCOLES!!

La part nova de can Bril no és habitable. Hi ha quatre aules, la cuina, el menjador, la biblioteca i la sala de professors estan afectades.

Pel setembre no estiran disponibles.

Cal una solució URGENT!!!!!!

AMPA de Sencelles

DESIMPER

PRODUCTES DE NETEJA

CATALINA REINES I ALTRES C.B.
CAMI VELL D'INCA, 2
07310 CAMPANET
☎ 51 61 08 - 51 69 89

Música

Aquest exemplar de Sa Sella, com bé ja saps, és el nº 50. No cal dir que molta gent és la que ha fet possible que una petita revista local pogués arribar a transcendir dins la vida cultural i social de Sencelles. I també se que saps perfectament que durant aquests 50 números aquesta publicació sempre ha destacat per la seva pluralitat i llibertat d'expressió dels autors dels articles.

Durant molts d'aquests números i any darrera any, la secció que ara ens ocupa s'ha destacat per la seva subjectivitat envers de perseguir una objectivitat que seria pròpia d'una professionalitat mai pretesa. I és que l'únic que s'ha intentat durant tots aquests números en que la secció de música ha estat present és aprofitat l'oportunitat d'omplir un foli en blanc i convertir-lo en una petita finestra per la qual un fan d'un determinat estil de música vol compartir les seves preferències encara que només sigui amb un sol lector.

M'agradaria aprofitar la publicació del nº 50 per convidar-vos a una petita celebració. Dins la sèrie d'actes que té previst Sa Sella dur a terme en commemoració del mítica número, sens va aparèixer l'oportunitat de fer un concert. A l'hora d'escriure aquest article, no hi ha res fermat i per tant les meves mans estan creuats esperant que res es pugui tòrcer en el darrer moment.

Si tot va bé, tenc el plaer de convidar-vos el proper 1 d'agost a n concert que gràcies a la revista Sa Sella, al fanzine April Eyes, a l'amabilitat i absència d'afany de lucre dels grups i al pub s'Espiga per la cessió del local de forma desinteressada es podrà celebrar.

La meva intenció no és altra que la de convi-

dar-vos a una petita festa, i com estam a l'aparat musical, que millor que celebrar-ho en forma de concert?

No vull deixar a ningú en fora de joc i per això, deixau-me que vos presenti als dos grups que veureu en directe al pub s'Espiga el dia 1 d'agost.

Com a banda sencellera, la presentació sembla innecessària. Però mai està de més refrescar la memòria a més d'un.

El grup són els Insect Cream, grup cada dia més conegut i admirat.

Em va decebre una mica que en la seva actuació per sa fira, el recolzament rebut per ells per part del públic fos més bé mínim. També s'ha de dir que tocaren tard, que era un dia de festa i que els grups anteriors no es pot dir que els hi preparassin massa el terreny.

Els insectes són una banda molt jove que ha anat madurant a passes de gegant. Els seus directes són fidels testimonis d'una energia i una qualitat compositiva dignes d'admirar per qualsevol persona amb dues orelles aferrades a cada extrem del cap.

Semifinalistes del pop-rock de Palma, teloners de grups tan emblemàtics com els

Vancouvers o El inquilino comunista i amb un futur tan prometedor que ens permet somiar i desitjar tot el que volgüem per a ells.

L'altre grup convidat a aquest concert són els inquers Redpoppy.

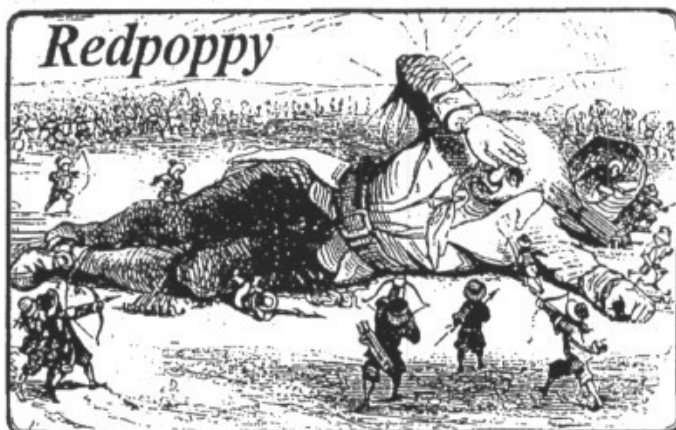
Com és més improbable que els conegueu, permeteu-me que sigui una mica més extens en la seva presentació.

Si els insectes representen la força, l'energia i la frescor, els Redpoppy gaudeixen d'altres

de grup inexpert en estudi. Tot i ser una maqueta amb cançons bones i agradables la cinta no reflexa ni de bon tros el que hauria volgut el grup.

En la segona cinta, que es diu "Songs from Liliput" i que es va gravar i produir per Toni Noguera (guitarrista dels mítics Valendas), els Redpoppy despleguen tot el seu potencial en cinc cançons que són cinc joies del pop dolç i innocent (un instrumental acústic) seria digne de formar part de la banda sonora de Desayuno con diamantes.

Redpoppy * Songs from Liliput *

virtuts com poder ser la sensibilitat, la sutilesa i la ingenuïtat.

Varen néixer com a grup a finals dels 80 i la seva música era molt diferent a la que fan ara. Quan es deien l'Encruia entraren a formar part de l'anomenat noise-pop. La seva música combinava distorsió i melodia amb massa concessions a la primera en detriment de la segona.

Amb el temps el grup va anar evolucionant de cada vegada més cap a idees que s'acostaven més al pop de tota la vida. La distorsió va desaparèixer per donar pas a la melodia. La incorporació d'un teclat i un violí (que només poden emprar en estudi) són testimonis d'aquesta metamorfosi.

Tenen gravades dues maquetes. La primera es titula Sualow i va ser gravada al novembre del 94.

En aquesta gravació pagaren pel seu status

tuació a la sala madrilenya Maravillas (temple del pop independent) en la semifinal del concurs de maquetes que cada any organitza la sala a nivell estatal.

Són un grup totalment recomanable per a orelles saturades de tanta distorsió i nirvanitis aguda.

Res més només em queda a convidar-vos a tots el proper 1 d'agost, si no hi ha res de nou, al pub s'Espiga per celebrar el mític 50 de la nostra revista a ritme del millor pop.

Tomeu Morro

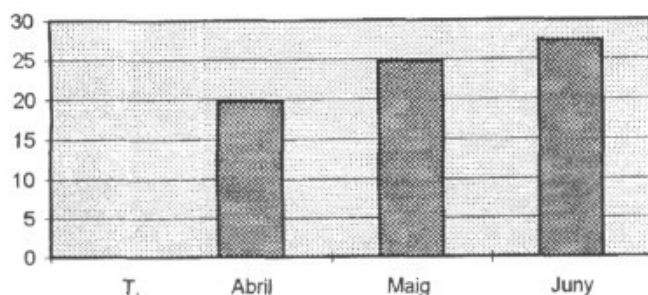
Molts d'anys a tots els que fan possible que Sa Sella vagi endavant.

La prestigiosa revista Rock de Lux va dir del grup en la seva crítica de la darrera maqueta el següent: "Redpoppy siguen en Mallorca fabricando joyas de pop apacible..."

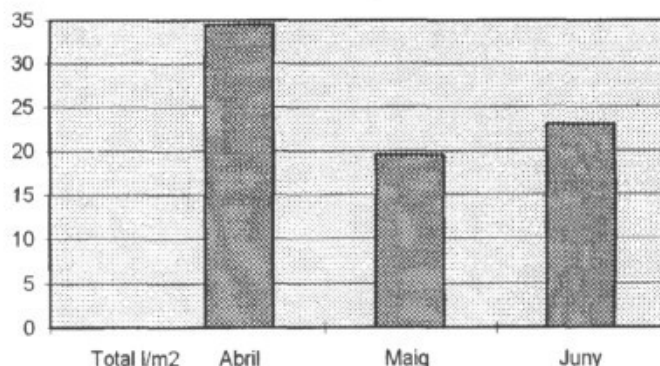
Dins els seus petits èxits destaca la seva ac-

Actualitat de Sencelles

Temperatures

Pluviometria

	Abril	Maig	Juny
Màximes	19,8 dia 27	24,7 dia 24	27,3 dia 12
Mínimes	11,8 dia 9	13,1 dia 8	18,5 dia 28
Mitjana	15,7°C	19,8°C	23,6°C
Total Lit./m2	34,51/m ²	19,51/m ²	23,01/m ²
Dia més plujós	28 l. dia 18	7,5 l. dia 12	12 l. dia 19

Demografia

Defuncions:

Abril: Francesc Horrach Llabrés de ca'n Xesquet. Mori a Alaró.

Francisca Ferragut Carbonell de ca na Frares, dia 29 als 79 anys.

Maig: Maria Mateu Verd de ca'n Vileta, dia 3 als 87 anys.

Jaume Oliver Arrom de ca na Felipeta, dia 19 als 59 ays.

Esperança Puig Llabrés de ca'n Serra, dia 22 als 89 anys.

Biel Miralles vich de ca'n Viquet, dia 31.

Juny: Jaume Pons de ca'n Sopes.

Antoni Bauça Riutort de ca'n Ramirat, dia 6 als 60 anys.

Miquel Carbonell Reinoso de ca's Pastoret, dia 15 als 67 anys.

Bartomeu Cladera Mir de ca's Pobler, dia 18 als 65 anys.

Noces:

Abril. Leo Alcaraz Jiménez i Catalina Oliver Bestard de son Pelea, dia 12.

Toni Caimari Cladera i Antònia Campins Pol, dia 13 a Ruberts.

Joan Sans Campaner de ca'n Busca i Antònia Roig Vallés de Ca na Mopi, dia 19.

Maig. Juan Pedro Hornos Debon i Francisca Hernández Morey, dia 10.

Maties Verger Fiol i Antònia Roig Ramis de ca'n Negret, dia 17.

Juny. Antoni Mas Ramis i Maria Coloma Alomar de ca'n Roquet, dia 7

Naixaments:

Abril.

Bartomeu Josep Moyà Llabrés de ca'n Xaca, dia 30.

Maig.

Àngela Llinàs Llabrés de ca'n Garrau, dia 5.

Guillem Zuàzaga Llabrés

Entrevista

“Era el 7 de gener quan, a una reunió a ca’n Garrover on hi eren convocades totes les entitats representatives del poble, es va decidir fer una “revista”...”, així començà el primer escrit publicat a Sa Sella de l’any 1983 signat per Toni Bennàsar i Cirer. Després de 50 revistes hi han treballat moltes persones que d’una forma o l’altra han fet possible que número darrera número sortís al carrer.

La llista es faria molt llarga per això voldria recordar-vos qui foren els primers en emprendre aquesta tasca que el Centre Cultural de Sencelles va tirar endavant:

S A S E L L A =====		2
<u>REVISTA DEL CENTRE CULTURAL DE SENCELLES</u>		
<u>COORDINACIÓ</u>	<u>COL.LABORADORS HABITUALS</u>	
- Andreu Sunyer Ferrer	- Toni Bennasar	
	- Vicenç Comas	
<u>REDACCIÓ</u>	- Pau Ramis	
- Pere Vallés Ramis	- Ventura Rubí	
- Pau Ramis Bibiloni	- Joan Ferragut	
- Toni Valles Perelló	- Toni Vallés	
- Jaume Arrom Roig	- Claustre Professors C.N.Sencelles	
<u>PORTADA</u>	- Observatori L'òliba	
- Tomeu Ramis Vich.	- Pep Pons	
Imprimeix Apóstol y Civilizador, PETRA	- Joan Cirer.	
<u>NOTA DE REDACCIÓ.</u> - Les opinions reflectides en els articles manifesten la forma de pensar dels seus autors.		

Com podeu veure la relació de noms és talment la mateixa que sortí publicada en el primer número.

Avui en aquesta secció volem recordar un poc com foren els començaments i per això hem convidat a en Jaume Arrom i Roig de ca’n Negret que va formar part de la redacció ja fa més de 14 anys.

- Recorda-mos un poc d'on partí la iniciativa de fer una revista.

Durant aquells anys a la majoria dels pobles es feien revistes. No volguérem que a Sencelles quedàs al marge i amb molts d'esforços vàrem editar Sa Sella. Aleshores el Centre Cultural organitzava i/o participava a totes les manifestacions del poble. Crec que fou el motor de la majoria d'activitats i grups que avui existeixen.

- Com vos organitzàveu allora de repartir les feines?

No érem molts, uns passaven els escrits a

màquina, no teníem ordinador i traginàvem les màquines d'escriure de ca nostra a la biblioteca. Altres componien la revista i la duïen a imprimir al convent del franciscans a Petra. La feina en sí no era el més important, ens ho passàvem molt bé, foren anys molt agradables per a la majoria del que formaven l'equip de redacció.

- Tenien relació amb altres entitats?

Des del primer moment es va demanar la col·laboració a diverses persones i entitats (APA, Parròquia, Ajuntament...) i sempre va estar obert a tothom.

- Quin tipus d'ajuda econòmica rebíeu?

Al principi l'economia de la revista es basava en els fondos propis del Centre Cultural, teníem un centenar de socis que pagaven una quota anual. Es va cercar col·laboració de l'ajuntament i entitats privades.

- Com fou rebuda pel poble?

Sa Sella fou ben rebuda pel poble. Al principi va ser una novetat molt comentada. Al igual que ara només es distribuïa als socis, els exemplars venuts eren molt pocs.

- Com veus la trajectòria que ha seguit fins ara?

Ha canviat moltíssim, sempre cap a bé, ha mantingut un caire crític amb les diferents administracions municipals. És possible que sigui el mitjà més important per veure els canvis que ha sofert Sencelles durant els darrers anys.

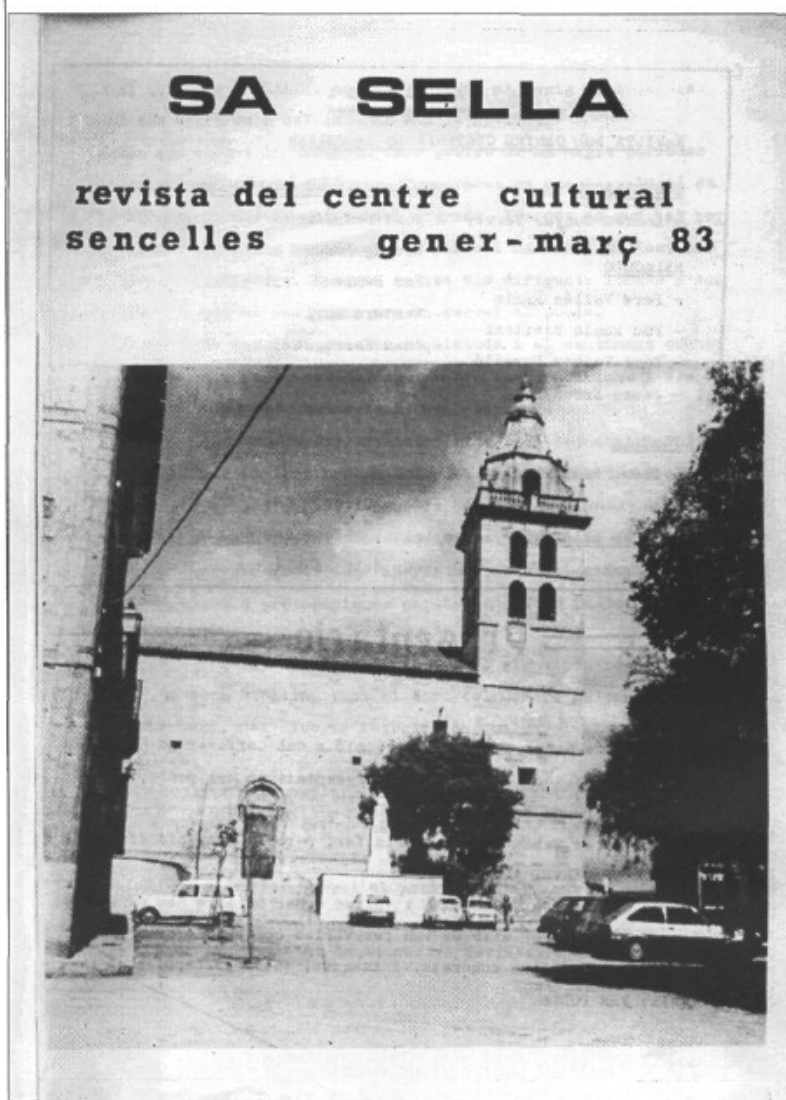
- Com la veus en aquests moments?

Molt bé, 50 números són una prova de que ha estat un bon mitjà de comunicació. Connecta molt bé amb els seus lectors, per això vull encoratjar-vos a seguir endavant.

Des d'aquest número 50 voldria en nom de

tota la redacció de Sa Sella donar la enhorabona a totes les persones que des d'aquell número 0 (gener-març 83) han fet que avui fos possible treure al carrer el número 50 i a en Jaume Arrom agrair-li i donar-li les gràcies per explicar-nos com fou el començament d'un projecte del qual n'estam orgullosos.

Joana Ferragut i Fiol

Portada del número 0 de Sa Sella

Comentaris sobre Psicologia

Problemes de pes

Ara que estam a l'estiu, que anam més primers de roba, potser ens recordam més del greix que ens sobre o que no ens agrada.

Dins psicologia s'estudien els trastorns de l'alimentació com pugui ser l'obesitat, l'anorèxia nerviosa i la bulímia nerviosa.

El primer que no s'ha de fer quan una persona vol aprimar-se és restringir aliments, o dit d'una altra manera no s'han de tenir aliments prohibits, qualcú es demanarà, i els aliments hipercolòrics? per exemple la xocolata, és millor dir quan tenguim moltes ganes de menjar xocolata en menjaré una pastilleta, que no dir no menjaré xocolata i un dia no poder més i menjar-te tota la tableta.

El primer comportament a tractar quan una persona vol resoldre problemes de greix és l'ingesta excessiva i una activitat física reduïda.

L'obesitat se caracteritza per una acumulació excessiva de grassa corporal innecessària. A nivell clínic se considera una persona obesa quan excedeix el 20% el seu pes ideal en funció de la seva talla, complexió sexe i edat de desenvolupament, com veim no només es té en compte el número de quilos.

Hi ha dades que posen de manifest que l'obesitat és més hereditària que la majoria de trastorns mèdics i psiquiàtrics que han estat investigats. A més també pareix que el patró de distribució de la grassa, així com la quantitat i distribució d'ella també vendria influenciada pel factor hereditari.

Això no vol dir que no puguem modificar el nostre pes, tot el contrari, el que és important és que s'han de tenir en compte diversos factors.

Una manera d'entendre comportament problemes de sobrepes, quan dic comportament

faig referència a des del punt de vista del nostre comportament, un model explicatiu és el Balanç energètic, aquest model sosté que la majoria de les obesitats són conseqüència d'un desequilibri energètic entre la quantitat de calories ingerides per l'individu i la quantitat d'energies gastades per aquest individu, generalment aquest desequilibri energètic és producte del consum de dietes d'alt valor calòric i d'una insuficient activitat física, això condueix a que l'individu presenti un balanç energètic positiu i en conseqüència guanyi pes.

Doncs, a l'obesitat els elements implicats en el guany de pes són: els hàbits alimentaris, la dieta, els patrons d'una activitat física i la taxa metabòlica basal. La taxa metabòlica basal és la despesa que fa l'organisme en repòs, és important tenir-ho en compte, ja que s'ha demostrat que la taxa metabòlica basal d'un individu és bastant estable en el temps.

Aquesta taxa s'enlenteix mitjançant la dieta, és a dir, amb la dieta l'organisme en repòs té una despesa menor; en canvi s'accelera mitjançant la realització d'activitat física, és a dir l'organisme tendrà una despesa major.

De manera molt resumida i general he intentat explicar un poc el tema de l'obesitat.

Com a cloenda ho deixaria en que ens hem d'esforçar per fer més exercici físic, quan dic exercici físic no només em referesc a fer algun esport sinó també a que en la nostra vida quotidiana procurem per exemple a l'hora de pujar a un 5º pis fer-ho a peu i no amb ascensor, no collir el cotxe per fer distàncies curtes,..., intentar sempre amb l'activitat més senzilla i més quotidiana no anar a allò que a vegades ens resulta més còmode sinó al millor pel nostre cos.

Neus Vallés Perelló.

suggerències

llibres

Las boys. *Junot Diaz.* (Editorial Mondadori)

Junot Diaz, un jove escriptor de 26 anys, és dominicà i va créixer als suburbis de Nova Jersey. El seu llibre és una col·lecció de contes en els que es reflexen la crua realitat d'uns emigrants dominicans que fugen de la misèria de l'illa caribenya per anar a caurer als ghettos de la metropoli newyorkina.

El rei de la selva. *Gabriel Galmés.* (Quaderns Crema)

El manacorí Gabriel Galmés ens fa un relat àcid de la seva Ciutat, en el que s'entrecreuen molts i molt distints personatges: una pintora "naif", un Conseller de Cultura, un intel·lectual de revista de poble, un grapat de joves rockers, un artista homosexual... Amb aquesta novel·la Gabriel Galmés ha aconseguit que es parli d'ell com un dels narradors més sòlids que han sorgit darrerament a la narrativa catalana.

discs

Plato Fuerte. *Varis.* (Everlasting Records)

Més que recomenable recopilatori que Caroline Espanya ens ofereix en dos compactes. Trenta-sis temes de grups com Prodigy, Luna i un llarg etc. són bon testimoni de l'estat de salut del pop independent. Preu molt asequible.

Diminuto Cielo. *Corcobado y Manta Ray.* (Astro Discos)

Disc de col·laboració entre el "cantautor" de culte i el que possiblement sigui el millor grup de l'escena independent espanyola. Les lletres àcides de Javier Corcobado s'acompanyan amb la música de fúria continguda dels Manta Ray.

Estiu a Palma

Tots aquests actes es desenvoluparan al Parc de la Mar, a les 10 de la nit.

CINEMA: *La filla de d'Artagnan.* Dir. Bertrand Tavernier. 10 d'agost.

La Tregua. Dir. Francesco Rosi. 12 d'agost.

Dead Man. Dir. Jim Jarmusch. 19 d'agost.

Fargo. Dir. Joel Cohen. 24 d'agost.

El Pacient Anglès. Dir. Antony Minghella. 26 d'agost.

POP-ROCK: *Los Vinos i Boulevard Maria.* 7 d'agost.

Wowees i The Post. 14 d'agost.

Insect Cream i La muerte de quien ?. 21 d'agost.

Mr. Nobody i The Satellites. 28 d'agost.

Pep Ramis i Tomeu Morro

Crèdit Obert

Estreni casa
des de
5.931
pessetes al mes per
milió,
el primer any.

Interès nominal del primer any: **5,90%.**

Renovació anual: IRPH* + 0,5.

TAE: 7,79%**

* IRPH de les caixes d'estalvi publicat el mes de maig: 7,355% (reconvertit a nominal) i arrodonit al quart més proper igual a 7,00%.
** Exemple amb una operació d'1.000.000 de pts. a 30 anys amb els tipus d'interès enunitari i d'obertura de l'1,75%.

Per estrenar casa i no necessitar un crèdit mai més

Ara, amb el Crèdit Obert de "la Caixa", pagarà per la seva hipoteca 5.931 pts. al mes per milió, el primer any. La solució ideal perquè ara estreni casa amb total comoditat i, en el futur, el que vulgui: un cotxe, els mobles nous, les reformes de la cuina...

Perquè el Crèdit Obert li ofereix la possibilitat de tornar a disposar, quan ho necessiti, dels diners del capital que hagi amortitzat. Així no haurà de demanar un crèdit mai més. I tot, al preu d'un crèdit hipotecari normal.

Sol·liciti el seu Crèdit Obert o més informació trucant al **902 194 195**